

### PABAISOS – ATOMINĖS BOMBOS BANDYMAS JAU ATLIKTA

#### “Baisumas” Mažesnis, Negu Tikėtasi

Atominę bombą išrado Amerikos mokslininkai su pagalba anglų mokslininkų. Pirmas tos bombos bandymas padaryta Amerikoje, New Mexico valstijoje dar tuo laiku, kai Amerika ir sąjungiečiai kariavo su Japonija. Antras bandymas padaryta ant Japonijos miesto Hiroshima ir trečias — ant miesto Nagasaki. Pirmas bandymas atlikta tyruose, o du sekantieji — tirstai žmonių apgyventuose miestuose. Du pastarieji “bandymai” pribaižė karą su Japonija, nes kai tik išmesta ant tų miestų po vieną atominę bombą — japonai išskė rankas ir paprašė taikos su Amerika ir jos sąjungiečiais.

Ketvirtas bandymas dabar atlikta Pacifiko vandenynė, prie Bikini salos. Tam bandymui rengtasi gana ilgai ir išleista apie \$70,000,000. Ten buvo susirinkę daug mokslininkų, fotografistų, rašytojų, radio pranešėjų, televizijos atstovų, kongresmanų, karininkų ir svetimų valstybių tėmytojų.

Bandymas vyriausiai sukosi apie tai, kaip atominė bomba veiks į laivus vandenį. Cielui išstatyta 73 karo dideli ir maži laivai. Kuomet atominė bomba numesta — penki laivai muskandinti antsyk, trisdešimt sužeista, o kiti liko sveiki. Gyvybių nežuvo, nes prie bandymo prisirengta atsargiai, kad žmonių gyvybės nežūt.

Iš paskutinio bandymo dabar bus daroma gilių studijos, ar šių dienų karo laivai tinka kariuoti, kaip veikia atominė bomba vandenį, ir tt. Nors buvo tikėtasi, kad atominės bombos sprogimas gali sukelti didelės audros vandenį, bet tai neįvyko.

Dar ištisa eilė bandymų bus atlikta vėliau, kai pilnai bus išstudijuota paskutiniojo bandymo pasekos. Visi tie bandymai nusakys atomų veikimą daugely sričių, o taipgi ir civilinio gyvenimo atominės jėgos naudojimu.

Pažymėtina, kad laike šio bandymo dalyvavusieji, kurie buvo apie tris mylias astu nuo atominės bombos sprogimo vietos, “didelio įspūdžio” nesudarė, nors atominės bombos sprogimo vaizdas sudarė nepaprastai žavėtiną vaizdą: pasigirsta didelis sprogimas, į orą dideli paskubumai, grybo pavidale, iškyla dumų debesys, sprogimas smarkiai sukrečia netik aplinkinę, bet ir aukštas erdves.

Tėmijęs atominės bombos sprogimą, Rusijos atstovas tik patraukė petimis ir nieko nesakė, o Brazilijos atstovas pareiškė: “Tai taip...”

### Benamių Akys Krypsta į Brolius Amerikiečius

Iš Danijos, kur yra daug lietuvių tremtinių, BALF rašo:

“Šiandien visų lietuvių benamių akys krypsta į brolius Amerikoje. Mes čia Europoje esame beteisiai ir bėksiai. Musų šauksmams, ašaroms ir vilims tik jūsų amerikiečių ausys yra pasiekiamos.

“Skaudus yra mūsų likimas, tačiau mes gyvename viltimis ir guodžiamės tuo, kad ne mes kalti, kad taip atsitiko. Vientėlės visų Europos lietuvių viltys ir prašymai yra nu-

kreipti tik į išeivių lietuvių pastangas, o ypatingai į Amerikos. Gelbėkite mus, benamius!

“Danijoje radusių prieglaudą visų lietuvių vardu, labai širdingai dėkojame kun. dr. J. B. Končiui, visam BALF ir visiems Amerikos lietuviams, visoms lietuvių organizacijoms, Amerikos lietuvių spaudai ir, pagaliau, visiems geros valios amerikiečiams už tą pagelbą ir rūpesčius, kuriuos darote mūsų labui”.

### Planuoja Lietuvių Spaudos ir Informacijų Biurą

Vakarų Europa (LAIC). — Amerikiečių užimtoje zonoje, Hanau mieste, gegužio 11-12 dienomis įvyko lietuvių laikraštinkų suvažiavimas, kuriame dalyvavo 41 buvusios Lietuvių Žurnalistų Sąjungos nariai ir 54 spaudos darbe pasireiškę laikraštinkai. Pasitarimai praėjo gražiojo tolerancijos ir solidarumo nuotaukoje. Iš svarbesnių nutarimų pirmoji eilėj paminėtinas pasirinkimas pagyventi spaudos ir informacijos darbą, organizuojant Spaudos ir Informacijų Biurą. Jo uždaviniai būtų: a) rinkimas ir paruošimas informacijų iš lietuvių tremtinių gyvenimo, darbų, laimėjimų ir vargų; b) rinkti žinias bei informacijas iš lietuvių kolonijų, kituose kraštuose; c) rinkti medžiagą, liečiančią Lietuvos

bylą pasirodanti pasaulio periodinės spaudos puslapiuose. Tam įgyvendinti dedamos pastangos sudaryti korespondentų tinklą ir išplėsti ryšį su įvairiomis lietuvių kolonijomis ir jų spauda. Suvažiavimo metu nutarta atgaivinti Lietuvių Žurnalistų Sąjungą. Į valdybą išrinkti: dr. J. Pajaujis — pirmininkas, A. Merkulis — pirmasis vice pirmininkas, J. Valdelys — antras vice pirmininkas, A. Braziulis — reikalų vedėjas, K. Obelėnas — sekretorius, S. Urbonas — išdmininkas, K. Blazas — spaudos ir informacijos reikalų tvarkytojas, J. Čičėnas ir J. Kardelis — valdybos nariai.

**Moskva.** — Čia turima žinių, kad laike praeito karo vokiečiai jau buvo prisirengę briauniai į švediją.

### Pavyko Susitarti Paryžiaus Posėdy

Amerikos Atstovas Kėsinosi Šaukti Taikos Konferenciją

**Paryžius.** — Nuo birželio 15 d. čia posėdžiauja “Keturių Didžiųjų” — Amerikos, Anglijos, Rusijos ir Francijos — užsienio reikalų ministrai tikslu prirengti taikos sąlygas su Italija, Balkanų valstybėmis ir Suomijai. Pirmiau tuo reikalu čia įvykusi ministerių konferencija nieko gero neatšiekė, bet išrodo, dabar bus šio-to atsiekta. Bene vyriausias nesutarimo punktas, tai Trieste klausimas: Rusijos atstovas nori tą nedidelį žemės plotą su uostu priskirti bolševikuojančiai Jugoslavijai, o kiti ministrai — Italijai, ir iš šios pinklės konferencija nepajėgė jokiu būdu išsiraizgyti.

Paskutiniu laiku Amerikos atstovas, valstybės sekretorius Byrnes, pareiškė, kad jei Rusijos atstovas Molotovas nenusileis — jis bandys sušaukti dvidešimt vienos valstybės konferenciją liepos mėnesį, nepaisant ar to rusai norės, ar nenorės.

Liepos 2 d. prieita kompromiso: tula Trieste sritis padalinama tarp Italijos ir Jugoslavijos, o uostas bus valdomas tarptautinės komisijos.

Taikos konferencijai laikas jau pilniausiai pribrendęs: ginklų čarškėjimas karo frontuose sustojo jau virš metų laiko, o tos valstybės, kurios į karą buvo įveltos šiandien pakartosis, ne paleistos. O ta nežinia vargina netik tų valstybių žmones, bet ir paties gyvenimo eigą.

### Negaus Medžiagų

**Washington, D. C.** — Bolševikuojanti Lenkijos vyriausybė paprašė Amerikiečių paskolos, sumoje pusės biliono dolerių, krašto atstatymui. Lenkams buvo pastatyta kai kuriuos sąlygos, o tik po išpildymo tų sąlygų paskola suteikti. Nutarta paskolą duoti, nes lenkų valdžia paskelbė valstybės departamentų pasiūstas notas, supažindino gyventojus su Amerikos sąlygomis ir prizažėjo duoti su kitomis valstybėmis padarytų ekonominių sutarčių nuorašus, minėtinau su Rusija.

Taipgi Lenkijos valdžia davė užtiktinimą pasiaukinti ir del ten galiojančios cenzūros.

**Lietuvos Jaunimas Raudonarmiečių Šeimoms Turi Dirbti Laukus**

**New York (LAIC).** — Vilniuje leidžiamo Jaunojo Valsietio Nr. 4 Komunistų Partijos Valsieties Jaunimo vedėjas, P. Gulbinskas paskelbė Komisarų Tarybos ir Komunistų Partijos Centro komiteto nutarimą, pagal kurį Lietuvos jaunimas, be kitų dalykų, įpareigojamas padėti įdirbti ukius raudonarmiečių šeimoms (ypač kurių vyrų žuvė karu) — padėti joms laiku apsirūpinti sėklomis, sėklas išvalyti, patikrinti jų daigumą. Toliau, jaunimas įpareigojamas rinkti geležies laužą, pristatinti anglis ir kalves, vyti virves, ir tt.

**Hamburg, Vokietija.** — Praeitą savaitę čia demonstravo apie 6,000 vokiečių prieš anglų okupacinę valdžią po to, kai anglai įsakė dar tukstantiems žmonijai išsikraustyti iš savo gyvenamų namų, kad tuo būdu padarius anglų kariams vietas.

### ĮVAIRIOS ŽINIOS

**Washington, D. C.** — Kongreso žemesnieji rumai, 283 balsais prieš 61, nutarė dvidešimčiai dienų prailginti kainų kontrolę. Dabar tas reikalas atsidūręs senate, kur, išrodo, pusėtinai užklius ir gal iš viso bus atmetas. — Visoje Amerikoje pradeda kilti visokių reikmenų kainos, ypač nuomų, kurios kai kur iškeltos jau net per 33 nuosimčius. Bendrai begti daugelis prekybininkų ir didžiųjų įstaigų bando prisilaikyti seniau OPA nustatytų kainų normos.

**Washington, D. C.** — Panaikinus OPA, vyriausybė neturi teisės nustatyti kainų lubas, ką darydavo nuo sausio 28 d., 1942 m. Namų savininkai, neatsiklausę vyriausybės, gali kelti nuomų kainas, jei su nuomininkais neturi pasirašę sutarčių. Darbdaviai gali kelti ar numušti darbininkams algas. Prekybininkai gali kelti pragyvenimo reikmenis kainas. Panaikinimas OPA, įveda į infliaciją, kuri gali gyvenimo eigą pasukti į netikėtines pasekas. Prez. Trumanas, atsisakdamas ir krašto žmones, prašė siųsti kongresmanams ir senatoriams griežtus reikalavimus nutarti ir toliau kainų kontrolę palaikyti.

**Varšava.** — Praeitą savaitę Lenkijoje įvyko balsavimai klausimu du parlamento butus sujungti į vieną. Opocijoje šio klausimo buvo buvusio premiero Mikolaičiko vadovaujama valstiečių partija. Balsų suskaitymas užims kelias dienas, bet iš jau suskaičiuotų pasirodo, kad opocija pralaimi penkiais balsais prieš da. Mikolaičik sako, kad balsai skaitomi labai nereguliariai. Jis prisibijo, kad daug balsų pranyks...

**Trieste.** — Jau kelinta diena čia eina ginkluoti susirėmimai tarpe italų ir jugoslavų. Į susikirtimus įtraukta ir Amerikos kariai, kurių penki sužeisti. Italai puolė amerikiečius, apmėtydami akmenimis. Keletas žmonių užmušta. Vi-soje srity paskelbta visuotinis streikas.

**London.** — Maisto ministris, John Strachey, praeitą savaitę pranešė parlamentui, kad duona bus racionuojama visoje Anglijoje, pradedant su liepos 1 diena. Taipgi bus racionuojami ir miltai. Suaugusiems per dieną bus duodama devynios uncijos, sunkiai dirbantiems — penkiolika uncijų, neščioms moterims — vienuolika.

**Jeruzalė.** — Palestina. — Praeitą savaitę pabaigoje anglų kariškis teismas nuteisė trisdešimt žydų-teroristų po penkiolika metų kalėti. Kaltais jie rasti už neteisėtą turėjimą ginklų. Vienas žydas nuteistas visam gyvenimui kalėti už šaudymą į anglų kariuovius. Teroras Palestinoje nesiliauja.

**Shanghai, Kinija.** — Komunistų ir nacionalistų kovos tebeina. Tvirtinama, kad gana galinga Kinijos generolų grupė yra pasirūšusi kovoti prieš komunistus, kol jie bus visiškai nugalėti. Generalai nenori klausyti Chiang Kai-šeko, budami įsitikinę, kad komunistus galima nugalėti.

**Maskva.** — Paskutiniu laiku ištisa eilė mokslininkų ir išradėjų gavo didesles valstybines dovanas. Viso išdalinta devyni milijonai rublių. Vienas profesorius apdovanotas už “naujo būdo išradimą atomams skaldyti”.

### Kongr. Panaikino Kainų Kontrolę

Prisibijoma, Kad Krašte Gali Pasireikšti Infliacija

**Washington, D. C.** — Per puspenktų metų Amerikoje buvo kontroliuojama visokių pragyvenimo reikmenų kainos, ką atlikdavo OPA. Praeitą savaitę, kongrese karštai diskutuota panaikinti OPA ir sykiu kainų kontrolę. Didžiūma balsų nutarta panaikinti ir pisiusta prez. Trumanui po nutarimu pasirašyti. Bet prezidentas po nutarimu nepasirašė, vetavo, ir nutarimą sugrąžino atgal į kongresą persvarstyti. Kongresas prezidento veto atmetė ir tokiu būdu su liepos pirmą dieną panaikinama OPA ir kainų kontrolė visame krašte.

Po šio įvykio prisibijoma, kad Amerikoje gali pasireikšti infliacija, nes nesąžiningi pragyvenimo reikmenų gamintojai ir pardavėjai gali prekių kainas iškelti iki aukščiausio laipsnio ir tokiu būdu sumažinti dolerio vertę.

Prez. Trumanas kreipėsi į viso krašto žmones, prašydamas prisilaikyti kainų normos, kad tuo būdu išvengus infliacijos. Ar jo prašymo žmonės, o ypač reikmenų gamintojai ir pardavėjai, išklaušys — laikas parodys. Bet vargiai, nes paskutiniu laiku daug prekių “stokavo”, sakoma, jos buvo paslėpta ir tik laukta to momento, kada bus panaikinta kainų kontrolė, o dabar viskas galės iškilti iki “sky high”.

### Paskola Lenkijai

**Washington, D. C.** — Birželio 27 d. atstovų rumai nutarė skirti UNRRA-ai 425 milijonus dolerių, bet su tuo sutarimu, kad nė vienas centas negalėtų pasiekti Rusijos.

Taip nutarta todėl, kad Stalinas atsisakė leisti Amerikos laikraštinkams, be cenzūros, aprašyti, kaip UNRRA nusistūstos medžiagos skirstoma Rusijoje ir todėl atstovų rumai nutarė neskirti pinigų Rusijos paramai. Amerikiečiai nori žinoti, kuriems tikslams ir kokiais būdais Amerikos parama Rusijoje naudojama. Gal ši Amerikos pamoka atidarys akis Stalinui ir gal netrukus bus nuimta ta geležinė cenzūros siena nuo Rusijos ir jos pavergtų valstybių rubežių.

**Washington, D. C.** — Kinijoje ir toliau bus laikoma apie 20,000 marinių saugoti kasyklas ir susisiekimą. Tačiau prisibijoma, kad kinų komunistai nepradėtų pulti Amerikos marinių. Kiek laiko atgal jau įvyko komunistų suorganizuota demonstracija, kuri reikalavo amerikiečius apleisti Kiniją ir “nesikišti į jos civilinį karą”.

**Washington, D. C.** — Krašto ukių stabilizatorius, Chester Bowles, atsisatydino iš savo pareigų. Jis labai nepatenkintas panaikinimu OPA ir prisibijo, kad vargiai bus galima išvengti infliacijos.

**New York, N. Y.** — New Yorko pirmaeiliai prekybininkai pasižadėjo laikytis nekelti pragyvenimo reikmenų kainų ir tokiu būdu tik kai kurių prekių kainos šiek-tiek pakils.

**New York, N. Y.** — Ispanijos klausimas UN organiz. Sugumto taryboje lieka ant agendos, nors “moralis” Franco pasmerkimas lieka galiojančiu, tuoju pranešime ir per

### SLA PREZIDENTAS DĖKOJA UŽ IŠRINKIMĄ IR KVIEČIA Į DARBĄ

#### Ragina Dar Nepersikėlusius Narius Persikelti į Naująją Apdraudą

Baigiant SLA 44 seimą, aš, varde visos narių balsavimu išrinktos ir seimo užtvirtintos SLA Pildomosios Tarybos, visiems delegatams širdingai padėkojau už mūsų išrinkimą ir pabrėžiau mūsų organizacijos veikimo kelius. Asmeniškai man išrodo, kad praeitas SLA seimas buvo vienas pavyzdinių ir padarė nemažą gerų savo organizacijai ir jos nariams nutarimų.

Ypač svarbus nutarimas, tai dabar pravedamos konversijos reikalai. Kaip jau žinome, tuo reikalu seimas priėmė nutarimą, kuriuo pageidaujama, kad visi dar nepersikėlę į naująją apdraudą nariai persikeltų iki naujų metų, o jei nepersikels — sulig valstijų apdraudos departamentų reikalavimo bus uždėta didesnės duoklės-asesmentai. Kaip žinome, šis reikalas kilo ne iš Pildomosios Tarybos iniciativos, bet dėl susidėjusių aplinkybių, todėl ir nutarta konversiją užgirti ir kad narių labai neapsunkinti — laisvanorių persikėlimą iki naujų metų prailginti.

Praeitais seimas padarė ištisą eilę ir kitų svarbių nutarimų. Dėka seimo delegatų sumanumo, priimtas ir mano siūlytas projektas įsteigti SLA Tautinę Fondaciją, kuri, savo laiku, galės sulošti neapsakomai svarbią rolę kaip mūsų Susivienijime, taip ir visų Amerikos lietuvių gyvenime.

Praeitame seime pagyventa ir jaunimo veikimas. Man rodosi, kad jau atėjo tas laikas, kuomet Amerikoje gimę lietuviai turi gyviau domėtis savo tauta ir savo tėvėlių bei mamųčių išauklėta-išauginta organizacija — Susivienijimu Lietuvių Amerikoje. Ir jei seime išreikštas jaunuolių pageidavimas stosis kumu — nėra abejonės, kad sekančiame seime SLA nariai jaunuoliai galės pasirodyti kur kas geriau, negu iki šiol; kad laike to seimo SLA turės ne šimtus, bet tukstantus Amerikoje gimusių-augusių narių.

Čia primenu tik kai kuriuos seimo padarytus nutarimus — kiti bus paskelbti seimo protokole.

Baigdamas šį savo trumpą padėkos žodį, kaip SLA prezidentas pareiškiu, kad stengsiuos seimo atliktus nutarimus įgyvendinti sulig savo geriausios nuosirios ir susidėjusių aplinkybių. Žinau, kad to atlikimui su manimi visa širdimi kooperuos visi kiti Pildomosios Tarybos nariai. Bet Pildomoji Taryba — dar ne viskas organizacijai: atlikimui svarbių mūsų pareigų reikalinga kooperacija visų narių ir veikėjų. Todėl šiuo ir kviečiu visus SLA narius ir veikėjus į vieningą darbą, nes tik tokiu būdu mes galėsime SLA veikimą iškelti iki atitinkamo aukštumo, tik tuomet mūsų Susivienijimas atsistos ant nesugriaujamų pamatų ir tik tuomet SLA veikla bujos visose Amerikos lietuvių kolonijose.

Dar kartą dėkoju visiems nariams už išrinkimą ir kviečiu visus į vieningą darbą dėl mūsų organizacijos ir dėl visos mūsų tautos labo.

V. F. Laukaitis,  
SLA prezidentas.

### Lietuvių Našlaičių Prieteliams

BALF vadovybė yra nepaprastai dėkinga lietuvių draugijoms ir atskiroms šeimoms, kurios atsiliepė į prašymą ištiesti pagalbos ranką lietuviams našlaičiams. BALF.

laikraščius ir per BALF skyrius ir tiesiog visoms šeimoms, kurios nori įsūnyti našlaičius. Visi pinigai, suaukoti našlaičių reikalam, yra atskiroje sąskaitoje. BALF.

**Išvarė Lietuvius Sekmadienį Malkų Kirsti**

**New York (LAIC).** — Lietuvoje leidžiamas komunistų laikraštis, Jaunasis Valsietis, Nr. 4 praneša, kad Rudaminos valsčiaus komjauniojai Vieniaveckai, Spec, Aleksiejev ir kiti “suorganizavo” sekmedieninę komjaunimo tulką, kurion buvo suvartyta 60 jaunuolių su arkliais. Jiems buvo įsakyta vesti malkas į mokyklą. Ešą, buvo privešta 160 kietmetrių ir dabar malkų užteksią iki mokslo metų pabaigos. Panašios tulkos pasitaiko ir kitose vietose, pavyzdžiui, Paberžės valsčiuje.

Nepriklausomos Lietuvos laikais niekam nereikėjo atimnėti sekmadienio poilsio ir visos mokyklos buvo malkomis aprūpintos, o dabar — net ir šventėmis Lietuvos valstiečiams neduodant ramybės, vis vien visko truksta.





# Amerikos Lietuvių Veikla

## Brooklyn, N. Y.

### Strumskiai Minėjo Vedybinio Gyvenimo 25 Metų Sukaktį

Birželio 26 d., Towers vieš-luty Kseveras ir Marijona Strumskiai minėjo savo dvidešimties penkių metų vedybinio gyvenimo sukaktį, o ponios Strumskienės tėvai Kazys ir jo ponia Sidabrai minėjo penkių dešimtų vedybinio gyvenimo sukaktį.

I pokilį, kuris buvo gražus visais žvilgsniais, jubilatai sukvietė arti šimto savo giminių, draugų ir visuomenės veikėjų. Visi svečiai pavaišinti skania vakariene ir gėrimais. Buvo išpildyta kalbų ir dainų bei muzikos programos. Kalbas pasakė ištisa eilė dalyvių, apibūdindami pp. Strumskių ir pp. Sidabrų veiklą Amerikos lietuvių viešame gyvenime: p. Strumskis įvertintas kaip muzikas ir chorų vedėjas, o ponia Strumskienė — kaip solistė ir menininkė.

Keletą dainų gražiai padainavo Dono Kazokų choro solistas p. Jurkevičius ir Strumskių artimas draugas p. Milleris. Keletą muzikos kurinių labai gražiai pagrojo pp. Strumskių dukrelė Aldona, kuri dabar mokytoja garsoje Juilliard muzikos mokykloje New Yorke.

Programai pirmininkavo p. S. E. Vitaitis.

Jubilatams sunėsta ir visuomenės daug dovano, už ką visi keturi visiems padėkojo. Po visa ko, buvo šokiai, kuriems grojo A. Jezavito orkestras, kuris laikė vakarienes pagrojo ir keletą gražių muzikos smetelių.

Tarpe svečių matėsi atvykusių ir iš tolimesnių kolonijų. Jų tarpe buvo atsilankę ir SLA Kontrolės Komiteto narys p. S. Gegužis su savo dukrele Genovaitė iš Mahanoy City, Pa.

Jubilatams linkiu ilgo ir laimingo gyvenimo: ponams Strumskiems laimingai su laukia sidabrinio jubilėjaus, o pp. Sidabrams — deimantinio.

### Draugas.

### Ponai Ginkai Atostogauja

SLA 38 kp. nariai, Juozas ir Ona Ginkai paskutiniu laiku atostogauja J. J. Bachuno ūky, Sodas, Mich. Tėvynės redakcijai rašytame atvirčiulyje praneša, kad ten jie turi gerus laikus. Bachuno ūkis jiems labai patinka.

## Ne Tik Lietuviai, Bet Ir Žydai Bėga Iš Lietuvos

Birželio 24 d. atplaukė į New Yorką ketvirtas pabėgėlių transportas iš Vokietijos laivu Marine French. Tarpe 794 keleivių buvo katalikų lietuvių ir burys kitų tautų Lietuvos piliečių. Daugumai per Atlantą teko keliauti pirmą kartą ir kai kuriems jurų liga pasirodė sunkiai pakeliamu. Po pasekmės į Philadelphia, Pa., pas gimines vykstantis Albinas Danta su žmona Ona, laivo daktarui rekomenduojant, perkelti laikinai į Ellis Island sveikatos ištyrimui.

Tarpe keleivių buvo ir seniau S. A. Valstijose gyvenę Jonas ir Kazimiera Gasiunai su sumumais Albertu ir Pauliu ir keturių metų dukrele Ona, kurie išvyko pas gimnaitį M. Dekenį Philadelphia, Pa.

Taipgi atvyko dr. Kazys Vileišis su žmona Vangute ir trijų metų dukrele Dangunė ir motina Ona Vileišienė, žinomo Lietuvos politiko ir veikėjo Jono Vileišio našle. Paklausta senutė Vileišienė, ar neper-sunku buvo pakelti tokį ilgą kilmojimąsi ir kelionę jūra, atsakė:

„Aš jau prie to pripratusi. Per pirmąjį karą veik viena vaikus auginau, nes vyras velionis Jonas buvo arba kalėjime arba slapstėsi nuo okupantų. Dabar ir vėl panašiai — atėję bolševikai nedavė ra-

Ta pačia proga jie dalyva-vė ir poros Ginkienės brolio Lt. Comdr. Antano Kairio vestuvėse, kuris apsidė su p-le Pauline McNally, gyvenančia Waterloo, Iowa.

Ponams Ginkams linkime kosmagiausiai pasilsėti, o jaunavedžiams gero pasisekimo jų naujamie-vedybiniam gyvenime.

## New York, N. Y.

### Lankėsi Redakcijoje

Liepos 2 d. Tėvynės redak-cijoje ir Centre lankėsi p-le Pranė Šumskaitė, SLA 173 kuopos sekretorė iš Lowell, Mass. Ji į New Yorką atvyko praleisti kelių dienų atostogas, tai šia proga aplankė ir savo organizacijos įstaigą. Reikia pasakyti, kad p-le Šumskaitė yra patriotinga lietuvaite ir gera SLA veikėja, nors Ame-rikoje gimusi ir augusi.

## Newark, N. J.

### Lietuvių Suvažiavimas

New Jersey lietuvių suva-žiavimas įvyks sekmadienį, liepos 7 dieną, 1946 m., 2 val. popiet, Robert Treat Hotel sa-lėje, 50 Park Place, Newark, N. J.

Suvažiavimo tikslas: tarti žodį Lietuvos laisvinimui, lie-tuvių tremtinių-našlaičių gel-bėjimui ir Amerikos politi-niais klausimais.

Invokaciją pasakys kun. Mykolas Kemežis.

Kalbas pasakys: S. V. se-natorius Albert W. Hawkes, S. V. kongresmanai Fred A. Hartley ir Clifford P. Case, Lietuvos generalis konsulas Jonas Budrys, kun. Jonas Bal-kunas, vice prezidentas World Bill of Rights League.

Dainuos: operos dainininkė Barbara Darlys, Lietuvių Politikos Klubas choras iš Karney.

Soks: Stuko Lietuvių Radio tautiškių šokių grupė, vedama L. Stilsonaitės-Antanavičienės.

Kad suvažiavimas yra labai svarbus, tai apie tai netenka aiškinti. Visi ir visos New Jer-sey lietuviai yra prašomi da-lyvauti ir nesivėluoti, nes pradžia bus lygiai antrą valandą popiet. Programo dalis bus perduota per radio.

Ižangos nebus.

Rengia ir kviečia  
New Jersey  
Lietuvių Taryba.

paskelbta, jis visai atvirai iš-sipasakojo: „Tamsta žinote, kaip baisiai vokiečiai kankino ir naikino žydus ir jei po to jie bėga dar nuo bolševikų, tai galite suprasti, koks da-bar gyvenimas Lietuvoje. Su-grįžę į Lietuvą, bolševikai tarp kitų areštavo nemažą ir žydų, kuriems slaptoji policija (NKVD) stato klausimą: jei tu buvai geras žydas, tai kaip tave vokiečiai nenugalabijo, kuo tą gali paaiškinti, nes juk visus gerus žydus jie išžudė. A p'klausinėjamieji aiškinasi, kad jie slapstėsi pas ukini-kus. Tada ir vėl klausinėjame, kodėl nedalyvavo su bolševi-kais partizanais? Taip apklu-sinėję ir ištardę, NKVD val-dininkai paleidžia prigrasinda-mi, kad jei kalbės, tai gaus kulka į kaklą. Po kurio laiko vėl kokią naktį nei iš šio nei iš to suima, tai patį klausinė-ją ir dažnai vėl paleidžia. To-kio kelis kartus areštuoto pradeda bijoti draugai bei pa-žįstami ir kiek galėdami ven-gia susidurti, nes jau toks žmonių įtarimas, kad jei jau ką KNVD valdininkai paleido, tai užverbaavo jiems tarnauti. Toks bolševikų elgesio blogai veikia net ir tvirčiausius ner-vus turinčius, o žydų nervai tiek daug pergyvenus po na-ciais nėra užtektinai tvirti, to-dėl jie visais galimais būdais ir bėga nuo 'išvauduotojų' bolševikų“.

Anot to inžinieriaus, jei tik būtų galima — visi žmonės išbėgtų netik iš bolševikų val-domos Lietuvos, bet ir iš visų bolševikų kontroliuojamų plo-tų. Iš kai kurių Lietuvos vietų ešą net pusę žmonių išlak-stę. Juodoji rinka irgi plačiai veikia Lietuvoje, kurią palaiko pati bolševikų valdžia per

savo specialiai įsteigtas krau-tuves, kuriose visko yra, bet kainos nuo dešimties iki dvi-dešimties kartų aukštesnės, ne-gu racionuojamose krautuvė-se, Pasakiau, kad ir Amerikoje veikia juodoji rinka (black market), kur spekuliantai už prekes lupa dvigubą kainą. Inžinierius nusijuokė ir sako: „Jūsų amerikoniški spekulantai daug geresni ir už bolševi-kišką valdžią, nes jie tik du kart daugiau teima už prekes, o tuo tarpu bolševikiškoji val-džia ima nuo dešimties iki dvi-dešimties kartų daugiau“.

Mums besikalbant, prieina dar jauna žydelkaitė, kurią in-žinierius pristato esant pasi-žymėjusia sportininke iš Kau-po. Ji pasisakė 1945 metais lė-vusius nuvykusį į Maskvą su „sovietinės Lietuvos“ koman-da atstovauti Lietuvos sportą: „Buvau mačiusi — pasa-kė ta sportininkė — „kaip bolševikai elgiasi Lietuvoje, o kai nuvažiauju į Maskvą, tai man galutinai paaiškėjo, kad po bolševikais gyvenimo ne-bus, todėl sugrįžusi tuojau už-sirašiau lenke ir taip laimin-gai atsiduriau amerikiečių zo-noje Vokietijoje. Aš nenoriu dar tikėti, kad jau esu Ameri-koje ir man vis atrodo, kad tai tik sapnas, iš kurio bijau pabusti, kad vėl nepamaty-čiau gestapininko ar enkavedisto“.

Pastebėjau, kad tuo laivu taipgi atvyko trisdešimties pen-ki latviai, gal koks šimtas len-kių, po kelis vengrus, jugosla-vus, rumunus ir bulgarus, ku-rie visi, panašiai kaip ir lietu-viai, bėga galimai toliau nuo pusę Europos užgulusio bolše-vikiškojo teroro.

Tarpe burio giminių bei pa-žįstamų atvykusius pasitikio Lietuvos generalinio konsula-to New York'e attache A. Si-mutis.

P. G.

## Pajieškojimai

Sakavičienė-Silinskaitė Helena-Veronika, gim. New York'e, gyv. Cambridge.

Samoškiai, kilę iš Dainių kaimo, Raseinių apskr.

Sarapinaitė Barbara, gyv. Bos-ton, Mass., kil. iš Laibiškių kaimo, Ukmergės apskr.

Savokaitis Antanas, sunus Juo-žo, kilęs iš Vilkaviškio apskr., Gražiškio vals., Lankupėnų kaimo. Gyv. New York'e.

Sierapinas Juozas, iš Naumiesčio, Tauragės apskr.

Stasiunai Antanas, Elzbieta, John ir Adelė, gyv. Bostone ar Chicagoje.

Stoniai, kilę iš Dainių kaimo, Ra-seinių apskr.

Strazdas Antanas, sunus Juozo iš Vacekių kaimo, Vaškų parap., gyv. Rochester, N. Y.

Stulpin (Stulpinienė?) Brigita, gyv. Chicagoje.

Šiaušinas Jonas, iš Vaičiuliškio kaimo, Kurkių vals., Ukmergės ap-skr. gyv. Brooklyne.

Šukys George su žmona Ona ir sun. Elvinu, gyv. Chicagoje, dirbo banke.

Vasilauskai ar Wasilewskiai Bronius ir Mečišlovas, kilę iš Bei-streigiskų kaimo, Seirijų vals., Alytaus apskr. Vienas jų turi Chi-cagoje viešbutį.

Vičas, gyv. New York'e.

Virbickai, kilę iš Lankaičių kai-mo, Skaisgirių vals., Šiaulių apskr. Wolsky Zigmont, gyvenęs Rich-mond, Illinois.

Zubrienė-Kudukytė Zofija, duktė Juozo, gyv. Chicagoje.

Zemantauskaitė Matilda, gyv. Brooklyne.

Zemantauskas Juozas, gyv. Chi-cagoje.

Zukauskienė-Silinskaitė Bronė, gimusi New York'e, prieš karą gy-venusi Boston, Mass.

Kašubos Petro, sunus Motiejus, gim. Giniunose, Prienu vals., vai-kai, gyv. Pittston, Pa., Main St.

Kiudula Dominikas, kilęs iš Ak-menės vals., Panteikų kaimo, da-bar farmeris prie Chicago.

Kahlert Otto, gyvenęs Luomiuo-se, Tauragės apskr.

Kragaitė Olga, ištėkėjusios pa-vardė nežinoma, iš Gruzdžių vals., Šiaulių apskr., gyv. Bostone.

Lenčiauskienė-Meškauskaitė Pau-lina, iš Švedas, gyv. Bostone ar Brooklyne.

Macenienė-Jurskytė Konstancija, gyv. Detroit.

Meškauskaitė Elena, ištėkėjusios pavardė nežinoma, iš Švedas, gyv. Bostone ar Brooklyne.

Okinskienė-Zitkevičiūtė, gyv. Phi-ladelphijoje. Jos vyras Juozapas Okinskis turi siuvyklą.

Palkota Jonas, gyv. Baltimorėje ar Pittsburgh'e.

Pivoriunienė, kilusi iš Švedas, Rokiškio apskr.

Radauskaitės ar Rudauskaitės Elenos, iš Beinuravos dv., Smilgių vals., Panevėžio apskr., giminės, gyvenantieji Amerikoje, prašomi atsiiepti.

Reklis T. J., gyv. Maspeth, N. Y. Revanka, gyv. Chicagoje.

Consulate General of Lithuania, New York 24, N. Y. 41 West 82-nd Street,

Aleksa, iš Lukšių parapijos. Askaitytė-Naumenienė Marė, gyv. Nauj. Britanijoje.

Aviziūnas Jonas, gyv. Chicagoje. Bagužas Stanislovas, iš Luokės vals.

Bakanavičius Jonas ir Juozas, iš Vilkaviškio apskr., gyv. Philadel-phijoje.

Balcytaitė Barbora, gyv. New York'e.

Baltakis Julius, apie 58 m. amž., gyv. Chicagoje.

Bartkienė Jieva, iš Ramygalos, gyv. Chicagoje.

Bekenytė-Pauliukevičienė iš Su-bačiaus vals., gyv. Clevelande.

Eernotienė-Mikėnaitė Anelė, iš Debeikių vals., gyv. Chicagoje.

Blazevičius Aleksas, iš Subačių vals.

Bučis Stanislava, gyv. Chicagoje. Eucyns Mykolas, gyv. Baltimorėje.

Eudrikas Vincas, iš Tauragės apskr., gyv. Chicagoje.

Budvytė Adelė, iš Švėkšnos, gyv. Chicagoje.

Cekauskaitė-Stumbrienė Elenora, iš Šiaulių apskr., gyv. Binghamto-ne.

Cekėnai Antanas, Jurgis, Angelė, gyv. New York'e.

Cesnavičius-Cesnius Simonas, iš Virbalio vals.

Cesnienė-Sakalauskaitė Elzbieta, iš Pajevonio vals.

Dargytė Adelė, Stefania ir Ro-kė, gyv. Chicagoje.

Daugirdas, iš Suvalkų Kalvarijos. Dainis Mykolas, Jonas ir Kazimieras, iš Rokiškio, gyv. New Britain.

Domeikaitė-Jokubauskienė Elzbie-ta, gyv. Chicagoje.

Eltydydaitė Elena, gyv. Chicagoje. Gabrienas Jonas, gyv. Chicagoje.

Gaidis Joana, pavarė po vyrų nežinoma, tur kirpyklą Binghamto-ne ar Rochester.

Giraitienė, gyv. Chicagoje. Griškėnas Jonas ir Feliksas, iš Cedanų vals., gyv. Chicagoje.

Gritėnaitė Pranciška, gyv. Chica-goje.

Imbras (Imbrasas) Pranas ir Marijona, gyv. New York'e.

Izbickis Jurgis, iš Rokiškio, gyv. Chicagoje.

Jokubauskienė-Domeikaitė Elz-bieta, gyv. Chicagoje.

Jonavičiai, iš Vilkaviškio. Jonikas Jonas, iš Skaudvilės vals., gyveno Paterson, N. J.

Juozapavičiai, iš Vilkaviškio. Jurgaitienė-Kasperavičiūtė Elz-bieta, gyv. Chicagoje.

Jurgaitis Stasys, gyv. Chicagoje. Kaliošienė-Dapkutė Bronė, iš Jo-niškio vals., gyv. Chicagoje.

Kaminskas Antanas, iš Tauragės apskr.

Kaminskas Kazys, gyv. Chicagoje.

Karalienė Konstancija, iš Cedasų vals., gyv. Chicagoje.

Katauskas Ignas, iš Pagamančio par., gyv. Chicagoje.

Kavaliuskas Tomas, iš Mariam-polės apskr. arba jo įpėdiniai.

Kavolunas Viktoras, Julė ir Ur-sulė, gyv. Chicagoje.

Kelly Felix, gyv. Binghamton ar Rochester.

Kepalaitė Marė, gyv. New Yor-ke.

Kerbedis Pranas, gyv. Bostone. Kisilienė-Gritėnaitė gyv. Melrose Park, Ill.

Kondius Pranas, gyv. Chicagoje. Koputas Dominikas, iš Panevė-žio apskr., gyv. Ziegler, Ill.

Lukas Jurgis, sunus Prano, iš Alsėdžių vals., gyv. Chicagoje.

Majauskienė Marija, gyv. Chica-goje.

Masaitis Izidorius, iš Veliuonos vals., gyv. Chicagoje.

Matuliaskas Jonas, iš Debeikių vals.

Mazaliauskienė Zofija, iš Nau-miesčio vals.

Medžius Jonas, iš Panevėžio ap-skr. gyv. Chicagoje.

Mikėlis Jonas, iš Akmenės vals. Mikėnaitė-Bernotienė Anelė, iš Debeikių vals., gyv. Chicagoje.

Jieškomietį asmenys arba apie juos žinantieji prašomi skubiai at-siiepti į

Consulate of Lithuania, 30 North La Salle St., Chicago 2, Ill.

SLA Kalendorius

WILKES BARRE, PA. — SLA 115 kuopa rengia didelį pilniką sekmadienį, liepos 7 d., Sans-Souci parke, visiems gerai žinomąje vie-toje. Pradžią 1 val. popiet. SLA kuopų nariai ir aplinkinės lietuvių yra kviečiami atvykti į šį pilniką ir smagiai laiką praleisti. Parke yra įrengta naujų atrakcijų — į-valrus pasivažinėjimui ir vaikams zabavų. Didelis pradas maldymul-si. Šokiai, valgiai ir gėrimai. Su-važiavus 7 apskričio kuopų delega-tai, dalyvavę SLA 44 seime ir pa-pasakos apie seime nuveiktus dar-bus ir savo įspūdžius. Kiekvienam bus malonu apie tai išgirsti. Dalis peino yra skiriama labdariniams tinklams. Kviečiame visus į šį pilniką, kur sykiu visi prajėsiame smagiai laiką. Lauksime visų. — SLA 115 KP. VALDYBA.

Kuopų Susirinkimai

CHICAGO, ILL.—SLA 129 kuopos laikytame susirinkime birželio 6 d. nutarta nelaikyti susirinkimų per 3 mėnesius. Iš pradžių metu buvo nutarta, kad nariai mokėtų duok-les nemažiau kaip už 3 mėnesius, tai kuriems nariams pripuola mo-kėti, tai moka finansų sekretoriui V. Pankauskiui, 1820 So. Canalport Ave. Sekantis susirinkimas įvyks spalio 6 dieną. — V. GREBLIU-NAS, užrašų sekr.

BROOKLYN, N. Y. — SLA 38 kuopos susirinkimas, iš priežas-ties šventės, liepos 4 dieną neįvy-ko. Dabar susirinkimas bus se-kantį ketvirtadienį, liepos 11 die-ną. Amerikos Piliečių Klubas svetainėje, 180 Union Ave. Pra-džia 7 val. vakare. Kviečiame skaitlingai atsilankyti, nes SLA 44

seimo delegatai išduos raportus. Taipgi kurie nariai dar neper-si-kėte į naująją apdraudą — ma-lonėkite persikelti. — VALDYBA.

GREENFIELD, MASS. — SLA 297 kuopos pusmetinis susirinkimas įvyks liepos 14 d., 2 val. popiet, Gelvin svetainėje, Ames St. Prašo-mi visi nariai ir narės dalyvauti ir užsimokėti savo duokles sykiu, kad neriektų siuntinėti į Centrą kelis sykius. Taipgi aptarsime kitus or-ganizacijos gerovei reikalus. Atsi-veskite kandidatų prirašyti prie nusų kuopos.—A. DEDINAS, sekr.

SLA Pagelbos Ranka

Savaitinė atskaita išmokėtų pomirtinių ir ligoje pašalpų

Čekiai Išrašyti ir Pasiusti Susivienijimo Lietuvių Amerikoje Prezidento ir Izdinko Pasirašymui Birželio 29 Dieną, 1946 Metų

Išmokėtos pomirtinės

ANTANAS GUDAS, 38 kp., Brooklyn, N. Y., gimęs sausio 13 d., 1880 m., Tuniškių kaime, Naumiesčio apskr. Prie SLA prisirašė bal. 4 d., 1920 m., numirė geg. 9 d., 1946 m. vėžio liga. Velionio material, Petronėi Gudienėi, pomirtinės išmokėta \$600.00

JADVGA MICKUNIENĖ, 54 kp., McAddo, Pa., gimus birž. 24 d., 1880 m., Lietuvoje. Prie SLA prisirašė gruod. 3 d., 1939 m., numirė birž. 14 d., 1946 m. širdies liga. SLA 54 kuopai, McAddo, Pa., pomirtinės išmokėta \$500.00

ANTANAS MATULAITIS, 87 kp., So. Omaha, Nebr., gimęs gruod. 25 d., 1895 m., Rygoj. Prie SLA pri-sirašė kovo 1 d., 1924 m., numirė birž. 5 d., 1946 m. nuo coronary thrombosis. Velionio material, Zo-fijai Matulaitienei, pomirtinės išmokėta \$1,000.00

IZIDORIUS RACKAUSKAS, 108 kp., Canton, Ill., gimęs spal. 1 d., 1881 m., Lietuvoje. Prie SLA prisirašė sausio 2 d., 1916 m., numirė geg. 13 d., 1946 m. ke-penų liga. Velionio material, Onai Rackauskienei, pomirtinės išmokėta \$150.00

ONA KRULSKIE, 198 kp., Akron, Ohio, gimus bal. 6 d., 1894 m., Lietuvoje. Prie SLA prisirašė sausio 14 d., 1940 m., numirė geg. 7 d., 1946 m. nuo meningitis. Velionės vyrui, Juozui Krulskis, pomirtinės išmo-kėta \$250.00

ELENA SUKIENE, 222 kp., Michigan City, Ind., gimus kovo 2 d., 1883 m., Telšių apskr., Kauno rėd. Prie SLA prisirašė kovo 6 d., 1921 m., numirė geg. 26 d., 1946 m. nuo coronary thrombosis. Velionės vy-rui, Domininkui Sukiui, pomirtinės išmokėta \$1,000.00

JUOZAS KELPSAS, 274 kp., Spring Valley, Ill., gimęs spal. 15 d., 1883 m., Šiaulių apskr., Kauno rėd. Prie SLA prisirašė rugp. 3 d., 1924 m., numirė geg. 15 d., 1945 m. nuo coronary thrombosis. Velionio su-nui, Juozui Kelpsiui, pomirtinės išmokėta \$300.00

ONA BARTASIENĖ, 285 kp., Linden, N. J., gimus lap-kričio 3 d., 1888 m., Kauno rėd. Prie SLA prisira-sė birž. 4 d., 1931 m., numirė geg. 30 d., 1946 m. nuo coronary thrombosis. Velionės vyrui, Kazui Bartasiui, pomirtinės išmokėta \$600.00

LEONAS DOMARKAS, 289 kp., Harvey, Ill., gimęs bal. 23 d., 1881 m., Telšių apskr., Kauno rėd. Prie SLA prisirašė gruod. 4 d., 1919 m., numirė geg. 12 d., 1946 m. nuo sarcoma. Velionio material, Leonorai Domarkienei, pomirtinės išmokėta \$1,000.00

JURGIS BARTON, 301 kp., Cicero, Ill., gimęs spal. 5 d., 1885 m., Lietuvoje. Prie SLA prisirašė lapkr. 13 d., 1944 m., numirė geg. 19 d., 1946 m. nuo coro-nary occlusion. Velionio dukterei, Rurth Michal, pomirtinės išmokėta \$187.50

Viso \$5,587.50  
Nuo pradžios šių metų bendrai viso \$77,414.97

FLORENCE A. MATULEVICH, 216 kp., Erie, Pa., gi-mus kovo 12 d., 1920 m., Erie, Pa. Prie SLA prisirašė geg. 5 d., 1940 m., Skyrius N1, Aprd. sumai \$500. Narei Florence A. Matulevich rezervų \$10.32

JOSEPH MICEVICH, 352 kp., Detroit, Mich., gimęs spal. 25 d., 1887 m., Lietuvoje. Prie SLA prisirašė gruod. 7 d., 1941 m., Skyriaus N1, Aprd. sumai \$500. Nariui Joseph Micevich rezervų \$34.26

MARGARET J. KASSELL, 214